

Metodiskais palīglīdzeklis
pedagogu profesionālās
meistarības pilnveides
kvalitātes izvērtēšanai

Metodiskais palīglīdzeklis tapis ar Lielbritānijas Padomes Latvijā un Latvijas Izglītības un Zinātnes ministrijas Izglītības satura un eksaminācijas centra finansiālu atbalstu

Metodiskais palīglīdzeklis veidots Lielbritānijas Padomes un IZM kopējā projekta „Kvalitātes nodrošināšana pedagogu tālākizglītībā Latvijā” ietvaros (2004. gada aprīlis- 2007.gada marts).

Materiālus izstrādāja:

Ārija Bērziņa

Dainuvīte Blūma

Skaidrīte Bukbārde

Ārija Fārte

Selga Goldmane

Ineta Helmane

Silvija Kārkliņa

Daina Keidāne

Ingrīda Kramiņa

Dzintra Liepiņa

Evija Paegle

Rūta Vociša

Līvija Zeiberte

Rīga, 2006

Priekšvārds

Kopš Latvija ieguva neatkarību 1991.gadā, pedagogu tālākizglītības nodrošināšanas sistēma nepārtraukti mainās. Šobrīd tālākizglītību pedagogiem nodrošina dažādas organizācijas, piedāvājot daudzveidīgas programmas gan pēc satura, gan pēc formas. Pedagogiem ir izvirzīta prasība nepārtraukti pilnveidot savas zināšanas un prasmes, tādēļ ir būtiski piedāvāt viņiem kvalitatīvas profesionālās pilnveides iespējas.

Grupa tālākizglītotāju, kas ir saistīta ar pedagogu profesionālās meistarības programmu īstenošanu, 2004.gadā pēc Lielbritānijas Padomes iniciatīvas iesaistījās IZM ISEC un Lielbritānijas Padomes kopējā projektā, lai izveidotu materiālus, ar kuru palīdzību tālākizglītotāji varētu veikt piedāvāto programmu un to īstenošanas kvalitātes iekšējo izvērtēšanu, kas nodrošinātu tālākizglītotāju profesionālo izaugsmi un pedagogiem piedāvāto tālākizglītības programmu kvalitātes paaugstināšanu.

Metodiskais palīglīdzeklis pedagogu profesionālās meistarības kvalitatīvai pilnveidei tālākizglītībā ir veidots izmantojot autoru praktisko pieredzi tālākizglītības procesa organizēšanā un tajā ir apkopots instrumentārijs vajadzību noteikšanai, kvalitatīvai procesa īstenošanai, izvērtēšanai un nākošo uzdevumu prognozēšanai.

Materiāla autori piedāvā šo palīglīdzekli cerībā, kas tas būs noderīgs pedagogu tālākizglītības programmu īstenošanai, lai veidotu savu tālākizglītības programmu kvalitātes nodrošināšanas sistēmu.

Skaidrīte Bukbārde,

Lielbritānijas Padomes un IZM kopējā projekta
„Kvalitātes nodrošināšana pedagogu
tālākizglītībā Latvijā” koordinatore

Saturs

Ievads	7
Pedagogu profesionālās pilnveides vispārīgs raksturojums	8
Pārskats par piedāvātajiem dokumentiem	11
Pedagogu tālākizglītības vajadzību izpētes anketa	13
Pedagogu profesionālās meistarības programma un kontroljautājumi	15
Tālākizglītības īstenotāja pirmskursu intervijas anketa	18
Programmas vadītāja vai tālākizglītības īstenotāja portfelis (portfolio)	20
Tālākizglītības īstenotāja vērošanas lapa	21
Tālākizglītības programmas izvērtēšanas anketa I	22
Tālākizglītības īstenotāja profesionālās darbības vērošanas lapa	23
Tālākizglītības programmas izvērtēšanas anketa II	25
Programmas īstenotāja pašizvērtējuma anketa	27
Tālākizglītības īstenotāja intervijas anketa	28
Programmas ietekme uz izglītības iestādes darba pilnveidi	29
▪ Pedagoģa profesionālās meistarības pilnveides portfelis	29
▪ Pedagogu profesionālās pilnveides programmas izvērtēšana	29
Programmas dalībnieka pašizvērtējuma anketa	30
Pedagoģa pašizvērtējums vienu vai vairākus mēnešus pēc programmas īstenošanas	31
Ieteikumi darba devējam	33
Izmantotā literatūra	35

Ievads

Metodiskais palīglīdzeklis pedagogu profesionālās meistarības kvalitatīvai pilnveidei tālākizglītībā veidots, lai sniegtu metodisku atbalstu speciālistiem, kas nodarbojas ar pedagogu tālākizglītību.

Pamatojoties uz iepriekšējo pieredzi tālākizglītības procesa organizēšanā, ir apkopots instrumentārijs vajadzību noteikšanai, kvalitatīvai procesa īstenošanai, izvērtēšanai un nākošo uzdevumu prognozēšanai.

Piedāvātā materiāla mērķis ir veidot vienotu izpratni par pedagogu profesionālās pilnveides programmu kvalitātes izvērtēšanas kritērijiem.

Termini un to skaidrojums

Pedagogs – persona, kas ir ieguvusi pedagoģisko izglītību un ir sagatavota mācīšanas un audzināšanas darbam jebkurā izglītības pakāpē un veidā, pedagoģijas speciālists. Valstī reglamentēta profesija. Valsts likumdošanā ir noteiktas prasības pedagoga izglītībai, profesionālajai kvalifikācijai un profesionālajai pilnveidei

Pedagoga profesionalitāte - zināšanas, prasmes un pieredze atbilstoši konkrētas pedagoga profesijas prasībām

Pedagoga profesionālā pilnveide (profesionālās meistarības pilnveide)– pedagoga profesionālās darbības prasmju kvalitātes paaugstināšana

Pedagogu tālākizglītība – pedagogu iepriekš iegūtās izglītības turpināšana un profesionālās meistarības pilnveidošana atbilstoši konkrētās pedagoga profesijas prasībām.

Tālākizglītības piedāvātājs – institūcija, kura piedāvā un/vai organizē tālākizglītības iespējas un ir reģistrēta izglītības programmu īstenojošo iestāžu reģistrā

Tālākizglītības īstenotājs – institūcija vai fiziska persona, kura piedāvā un/vai realizē tālākizglītības programmas

Pedagogu profesionālās pilnveides programma – noteiktas pedagogu mērķauditorijas vajadzībām izstrādāts dokuments, kurā definēti mērķi, uzdevumi, plānotie rezultāti, izglītības saturs un īstenošanas plāns

Programmas vadītājs – cilvēks, kas organizē un/vai vada programmas īstenošanu un ir atbildīgs par attiecīgā procesa sekmīgu norisi

Pedagogu profesionālās pilnveides vispārīgs raksturojums

Atbilstoši Izglītības likuma, Latvijas izglītības koncepcijas un citu izglītības politiku noteicošu dokumentu pamatnostādnēm, pedagogs savā profesionālajā darbībā īsteno izglītības programmas saskaņā ar valsts izglītības standartu prasībām un atbilstoši iegūtajai izglītībai un profesionālajai meistarībai.

Latvijas iekļaušanās Eiropas Savienībā, straujās sociālās, kultūras, ekonomiskās un tehnoloģiskās pārmaiņas, globalizācijas gan pozitīvā, gan negatīvā ietekme piedāvā jaunas iespējas un izvirza jaunus uzdevumus izglītības sistēmai un pedagogam. Pedagogu profesionālās meistarības pilnveide ir nosacījums izglītības procesa kvalitātes nodrošināšanai un pedagoga profesionālās kvalifikācijas starptautiskai samērojamībai.

Pedagogu tālākizglītības mērķgrupas ir visu izglītības pakāpju un veidu pedagogi un izglītības iestāžu vadītāji.

Pedagoga profesionālās meistarības pilnveide sākas ar pedagoģiskās prakses izpēti un turpinās ar izglītības procesa efektivitātes izaugsmi- uzlabotu praksi.

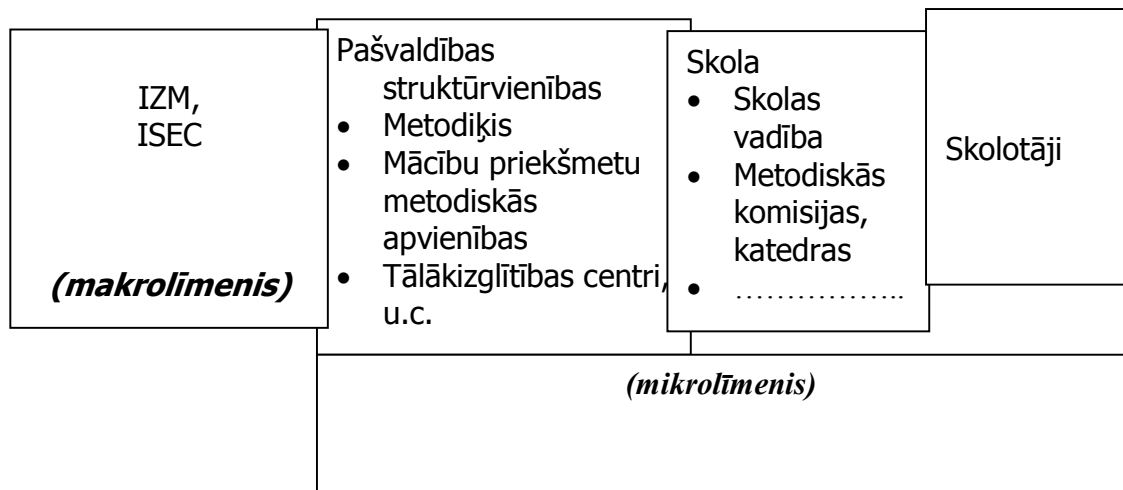
Pedagoga profesionalitāti pēta, izvērtē un pilnveido:

- mācību darbības aspektā
- audzināšanas darbības aspektā
- pedagoģiskās saskarsmes aspektā
- radošās aktivitātes aspektā.

Profesionālās meistarības pilnveides procesā pedagogs paaugstina savu profesionālās darbības prasmju kvalitāti minētajos aspektos, kā arī attīsta profesionālo pašapziņu, veic savas darbības pašnovērtējumu un paškorekciju, kas veicina pedagoga sociālā statusa paaugstināšanu.

Pedagogu profesionālās meistarības pilnveide notiek izglītības iestādēs, kuras īsteno atbilstošas izglītības un tālākizglītības programmas, kā arī pašizglītojoties.

Mūsdienīga pedagogu tālākizglītības procesa organizēšanā būtiska ir pedagogu vajadzību identifikācija, analīze, izpēte un prioritāšu definēšana pedagoga, izglītības iestādes, pašvaldības (mikro) un valsts (makro) līmenī.

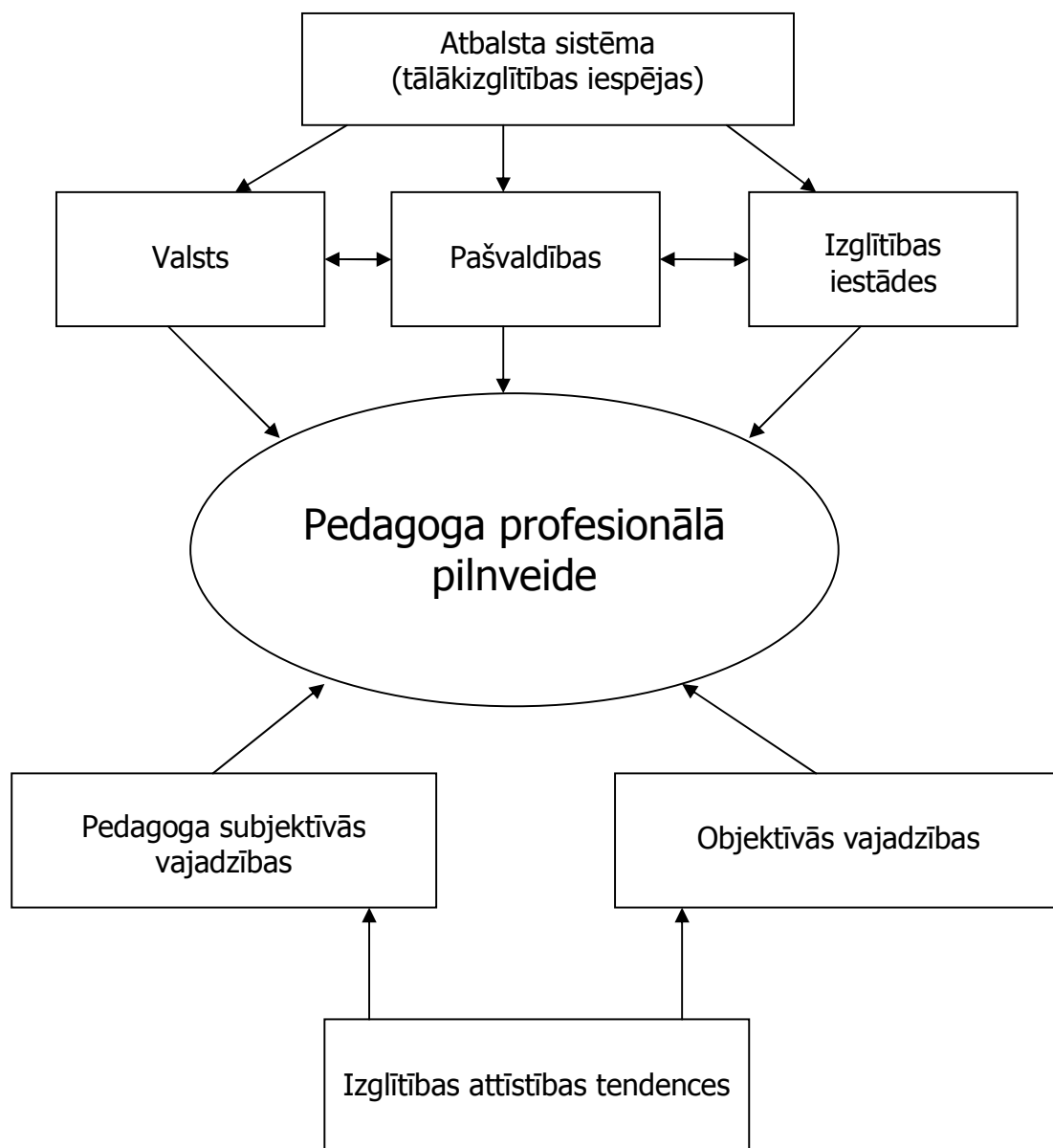

Organizējot tālākizglītību, būtiski ir ievērot konkrētās mērķauditorijas vajadzības, jo atšķirīgs ir pedagogu iepriekš iegūtās izglītības līmenis, laika periods, kurā iegūta izglītība, pedagogu īstenojamās izglītības (priekšmetu) programmas dažādās izglītības pakāpēs, programmu veidos, ir atšķirīgi profesionālās darbības prasmju kvalitātes līmeņi.

Vajadzības pēc tālākizglītības ietekmē:

- pedagoga pašvērtējums
- vecāki, skolēni
- kolēģi
- skolas vadība
- sabiedrība
- eksperti (Izglītības valsts inspekcija, Vispārējās izglītības kvalitātes novērtēšanas valsts aģentūra, pašvaldības izglītības pārvaldes speciālisti u.c.)

Pedagoga tālākizglītības vajadzības tiek analizētas, apkopotas un definētas izglītības iestādē.

Pārskats par piedāvātajiem dokumentiem

Katrai organizācijai, kas nodarbojas ar pedagogu tālākizglītības īstenošanu, būtu jāveido iekšējā kvalitātes nodrošināšanas sistēma, kurā veido kopveselumu un izmanto informāciju, kuru iegūst no pedagogiem (programmas dalībniekiem), personāla, kas iesaistīts programmu piedāvāšanā un īstenošanā, kā arī darba devējiem, kuri nodarbina pedagogus.

<i>Kad dokuments tiek izmantots</i>	<i>Dokuments</i>	<i>Ko mēs varam izpētīt</i>	<i>Kāpēc mums tas vajadzīgs?</i>	<i>Kam tas ir vajadzīgs?</i>	<i>Kas sniegs informāciju?</i>
Pirms programmas īstenošanas	Pedagogu tālākizglītības vajadzību izpētes anketa	Pedagogu tālākizglītības vajadzības	Pedagogu vajadzībām atbilstošas programmas izveidei	Tālākizglītības piedāvātājiem, programmu vadītājiem, īstenošanai	Pedagogi
	Pedagogu profesionālās meistarības programma un kontroljautājumi	Programmas atbilstību kvalitātes kritērijiem	Ar kursu organizāciju saistītos jautājumu noskaidrošana, lai nodrošinātu kvalitāti	Tālākizglītības piedāvātājiem, īstenošanai, vietējai pašvaldībai	Tālākizglītības piedāvātāji
	Tālākizglītības īstenošanas pirmskursu intervijas anketa	Tālākizglītības īstenošanas piemērotību kursu vadīšanai	Programmas kvalitātes nodrošināšanai	Tālākizglītības piedāvātājam	Tālākizglītības īstenošanas
	Programmas vadītāja vai tālākizglītības īstenošanas portfelis (portfolio)	Tālākizglītības īstenošanas profesionālo meistarību	Apliecinājums par programmas īstenošanas profesionalitāti, profesionālās meistarības pilnveidei	Tālākizglītības īstenošanai, kursu piedāvātājam	Tālākizglītības īstenošanas

Programmas īstenošanas laikā	Tālākizglītības īstenošanas vairošanas lapa	Tālākizglītētāja stiprās un uzlabojamās jomas	Programmas īstenošanas kvalitātes nodrošināšanai	Programmas piedāvātājam, īstenošanai	Tālākizglītības īstenošana
	Tālākizglītības programmas izvērtēšanas anketa	Programmas īstenošanas kvalitāti	Starpvērtējuma iegūšanai, uzlabojumu ieviešanai, kvalitātes paaugstināšanai	Tālākizglītības īstenošanai	Programmas dalībnieki
	Tālākizglītības īstenošanas profesionālās darbības vairošanas lapa	Tālākizglītības īstenošanas stiprās un uzlabojamās jomas	Tālākizglītības īstenošanas profesionālās meistarības pilnveidei	Tālākizglītības īstenošanai	Tālākizglītības īstenošana
Pēc programmas īstenošanas	Tālākizglītības programmas izvērtēšanas anketa	Programmas rezultātus	Tālākizglītības programmas tālākai uzlabošanai	Tālākizglītības īstenošanai, piedāvātājam	Programmas dalībnieki
	Programmas īstenošanas pašizvērtējuma anketa	Nepieciešamās korekcijas, programmas īstenošanas kvalitāti	Programmas īstenošanas kvalitātes nodrošināšanai	Tālākizglītības īstenošanai	Tālākizglītības īstenošana
	Tālākizglītības īstenošanas intervijas anketa	Programmas kvalitāti, rezultātu atbilstību mērķim	Programmas īstenošanas kvalitātes izvērtēšanai, tālākizglītības īstenošanas iesaistīšanai turpmākā programmu īstenošanā	Kursu piedāvātājam, organizētājam	Tālākizglītības īstenošana
	Pedagoga profesionālās meistarības pilnveides portfelis	Pedagoga profesionalitāti	Apliecinājums par profesionālo izaugsmi	Pedagogs, darba devējs, kursu piedāvātājs	Pedagogs
	Programmas dalībnieka pašizvērtējuma anketa	Plānoto rezultātu sasniegšanu	Pedagoga profesionālās meistarības pilnveidei, tālākizglītības plānošanai	Tālākizglītētājam, pedagogam	Programmas dalībnieks
	Pedagoga pašizvērtējuma anketa vienu vai vairākus mēnešus pēc programmas īstenošanas	Programmas ietekmi uz mācību procesu	Mācību procesa uzlabojumu izvērtēšanai.	Darba devējam	Pedagogs
	Ieteikumi darba devējam	Pedagogu ieguvumu	Pedagogu un iestādes tālākai attīstībai	Darba devējam	Pedagogs, tālākizglītības piedāvātājs

Ar šīs anketas palīdzību mēs vēlamies noskaidrot pedagogu tālākizglītības vajadzības, lai izveidotu programmu, kas atbilstu izteiktajām vēlmēm. Atbildot uz jautājumiem, atzīmējiet variantu, kurš atbilst Jūsu viedoklim.

Pedagogu tālākizglītības vajadzību izpētes anketa

1. Kas nosaka Jūsu tālākizglītības vajadzības:

- personīgā ieinteresētība savas kvalifikācijas paaugstināšanā
- skolas administrācijas prasība
- neliela pedagoģiskā pieredze
- karjeras izaugsme
- apliecības saņemšana
- vides nomaiņa
- interese par jauno
- lielāks atalgojums
- cits iemesls (norādīt)

2. Aktuālākās vajadzības tālākizglītībā man ir:

(atzīmēt pēc svarīguma principa, 1 - vissvarīgākā, 5 - visnenozīmīgākā, ja nepieciešams, norādīt tēmu)

- priekšmeta mācību metodikā
par.....
- mācību satura jautājumos
par.....
- skolēnu mācību sasniegumu vērtēšanā
par.....
- pedagoģijā un psiholoģijā
par.....
- klases audzināšanā
par.....
- skolvadībā
par.....
- darbā ar vecākiem, sabiedrību
par.....
- sadarbībā ar kolēģiem, pieaugušajiem
par.....
- svešvalodā
par.....
- informācijas tehnoloģijās
par.....
- normatīvo dokumentu skaidrojumā
par.....
- pieredzes atziņu apmaiņā
par.....
- sociālajā pedagoģijā
par.....

- pašizglītībā
par.....
- interešu izglītībā
par.....
- izglītības pētījumos
par.....
- darbā ar apdāvinātiem bērniem
par.....
- darbā ar bērniem ar mācību grūtībām
par
- cita vajadzība (norādīt).....

3. Man piemērotākā tālākizglītības forma ir: (1 - vispiemērotākā, atzīmēt ne vairāk kā trīs)

- kursi
- semināri
- izglītojoša nometne
- konference
- praktikums
- tālmācība un neklātienas studijas
- cita forma (norādīt).....

4. Tālākizglītībai piemērotākais laiks ir: (1 - vispiemērotākais, atzīmēt ne vairāk kā trīs)

- rudens un pavasara skolas brīvlaikā
- vasaras skolu brīvlaikā
- sestdienās
- darba dienās no 10.00-16.00
- darba dienās no 14.00-17.00
- cits variants (norādīt).....

5. Vispiemērotākā tālākizglītības pasākumu intensitāte ir:

- 1-4 dienas gadā
- 1 nedēļa gadā
- 1 diena mēnesī
- 1 diena nedēļā
- cits variants (norādīt).....

6. Vēlamākā norises vieta ir:

- Rīgā
- reģiona centrā
- skolā
- izglītības centrā
- izglītības pārvaldē
- augstskolās
- cits variants (norādīt).....

Pedagogu profesionālās meistarības programma *

1. **Programmas nosaukums un kods** _____

2. **Programmas mērķauditorija** un nepieciešamās zināšanas, kvalifikācija, pieredze _____

3. **Programmas piedāvātājs** (iestādes nosaukums, reģistrācijas numurs, adrese, tālrunis, e-pasts, mājas lapa) _____

4. **Programmas vadītājs** (vārds, uzvārds, kontakttālrunis) _____

5. **Programmas kopējā izmaksa** (LVL) _____
6. **Programmas apjoms stundās** _____
7. **Dalībnieku skaits**
 Minimālais _____
 Maksimālais _____
8. **Mācību valoda** _____
9. **Programmas sākums** _____
 Programmas beigas _____
10. Programmas īsa anotācija - programmas nozīmības un aktualitātes pamatojums (līdz 300 vārdiem)

11. **Programmas mērķi**

12. **Programmas uzdevumi**

13. **Plānotie rezultāti**

14. **Programmas apguves kvalitātes novērtēšanas kritēriji**

15. Programmas saturs

Nodarbības tēma vai apakštēma	Stundu skaits	Īstenošanas formas	Nepieciešamie mācību materiāli, tehniskais aprīkojums	Plānotie rezultāti	Īstenotājs (vārds, uzvārds, darba vieta, amats, zinātniskais grāds)

16. Programmas piedāvātāja atbildība:

17. Programmas īstenotāja atbildība:

18. Programmas dalībnieka atbildība :

19. Kvalitātes nodrošināšanas pasākumi

Atgriezeniskās saiknes iegūšana (kāda veida, no kā, cik bieži)

20. Literatūras saraksts programmas dalībniekiem

Obligātā: _____

Ieteicamā : _____

21. Prasības programmas dalībniekiem (sagatavošanās posmā)

Pirms programmas īstenošanas dalībniekiem nepieciešams: _____

Programmas dalībniekiem nepieciešams ņemt līdzi uz kursiem: _____

* Par pamatu izmantota IZM ISEC Tālākizglītības daļas programmas pieteikuma forma

Kontroljautājumi:

	Kritērijs	Programmas pieteikuma sadaļa	Jā	Nē	Daļēji
1.	PROGRAMMA				
	Vai programma atbilst valstī vai pašvaldībā izvirzītajām pedagogu profesionālās meistarības pilnveides prioritātēm	2; 10; 11; 12			
2.	ĪSTENOŠANAS FORMAS				
	Vai īstenošanas formas ir piemērotas programmā izvirzīto mērķu sasniegšanai	11; 15			
	Vai īstenošanas formas ir piemērotas mērķauditorijai?	2; 7; 15			
3.	SATURS				
	Vai programmas saturs atbilst mērķiem, uzdevumiem un plānotajiem rezultātiem	11; 12; 13;15			
	Vai programmas saturs atbilst mērķauditorijas vajadzībām	2; 15			
	Vai plānotie rezultāti atbilst mērķiem, uzdevumiem un programmas saturam	11; 12; 15			
4.	PROGRAMMAS APGUVES LAIKS				
	Vai nodarbībām paredzētais laiks ir pietiekams, lai sasniegtu plānotos rezultātus	6; 13;15			
5.	TĀLĀKIZGLĪTĪBAS ĪSTENOTĀJI				
	Vai tālākizglītības īstenoāju kvalifikācija un pieredze ir pietiekama, lai īstenotu programmu	15			
6.	CITI JAUTĀJUMI				
	Vai programmā ir norādīts nepieciešamais atbalsta materiāls	2; 20; 21			
	Vai programmas kopējā izmaksa ir skaidri noteikta	5			
	Vai atbildība par programmas kvalitatīvu īstenošanu ir norādīta	16; 17;18; 19; 21			
	Vai ir plānots izvērtēt programmas ietekmi	14; 19			
	Vai programmas piedāvātājs var uzrādīt apliecinājošus dokumentus par iepriekšējo programmu īstenošanas izvērtēšanu				

Šo anketu var izmantot programmas piedāvātājs, lai izvērtētu tālākizglītības īstenotāju profesionalitāti un izvēlētos visatbilstošāko.

Jautājumus intervētājs var pielāgot, ņemot vērā konkrēto situāciju un piedāvāto programmu. Papildus var izmantot tabulu 15.lpp.

Tālākizglītības īstenotāja pirmskursu intervijas anketa

Vārds, uzvārds:

Organizācija:

Piedāvātā programma:

Intervētājs:

1. Kāpēc Jūs vēlaties piedalīties šīs programmas īstenošanā?
2. Kādas ir Jūsu kā tālākizglītības programmu īstenotāja stiprās puses?
3. Aprakstiet savu personīgo mācīšanās pieredzi un novērtējiet tās pozitīvos un negatīvos aspektus.
4. Kāda loma pozitīvas mācīšanās pieredzes veidošanā, Jūsaprāt, ir programmas īstenošanai?
5. Kāds, pēc Jūsu domām, ir labs valodu/matemātikas/ vēstures, u.c. skolotājs.
6. Kas Jūs saista šajā skolotāju tālākizglītības programmā? /Kas Jums šķiet interesants šajā programmā ? /
7. Ar kādu mērķauditoriju Jūs līdz šim esat strādājis?
8. Kādas grūtības Jūs paredzat, strādājot šajā tālākizglītības programmā?

**Noderīgi akcenti pretendentu individuālo īpašību/ izpausmju
vērtēšanai (lietojami pēc izvēles)**

Kritēriji	Piezīmes
Sakarsme:	
• Tonis	
• Izteiksmes veids	
• Acu kontakts	
• Spēja akcentēt svarīgāko	
• Prasme uz klausīt runātāju un atbilstošā sarunas posmā pārņemt vadību	
Personīgais stils:	
• Nopietns	
• Atvērts	
• Patīkams, draudzīgs	
• Pozitīva, atbalstoša attieksme pret izteikto viedokli	
• Humora izjūta	
Emocionālā noturība:	
• Pārliecinātība	
• Atbildības sajūta	
• Reālisms	
Attieksme pret darbu:	
• Spēja apvienot pienākumu ar personīgām ambīcijām un profesionālo karjeru	
• Entuziasms	
• Apzinīgums	

Šis dokuments palīdzēs programmas piedāvātājam pārliecināties par tālākizglītības īstenotāja profesionalitāti, pieredzi programmu īstenošanā, viņa atbilstību nepieciešamajām prasībām.

Programmas vadītāja vai tālākizglītības īstenotāja portfelis (portfolio)

Portfolio sastāvdaļas:

1. CV un motivācijas pamatojums
2. Dokumenti, kas apliecina profesionālo kvalifikāciju:
 - līmeņa profesionālā kvalifikācija
 - Bakalaura grāds + sertifikāti, mācās magistrantūrā, u.c.
 - Maģistra grāds
3. Atsauksmes par divām pēdējām īstenotajām programmām, raksturojot kandidātu profesionālajā jomā
 - Spēja/prasme radīt materiālus
 - Spējas/prasmes dot profesionālu padomu (pamatojoties uz intervijas rezultātiem)
 - Publikācijas – mācību materiāli
 - Organizatoriskās prasmes
 - Pētnieciskā darba vadīšanas prasmes:
 - Projektu vadītājs/konsultants
 - Skolēnu/studentu pētniecisko darbu vadītājs
4. Nozīmīgākās publikācijas vai izstrādātie materiāli.

Šī vērošanas lapa paredzēta programmas piedāvātājiem un īstenotājiem nodarbību vērošanai, lai salīdzinātu un izvērtētu īstenotāju profesionālo sniegumu un apzinātu jomas, kuras būtu pilnveidojamas, lai nodrošinātu programmas īstenošanas kvalitāti un veicinātu programmas īstenotāja kā tālākizglītotāja profesionālo izaugsmi.

Tālākizglītības īstenotāja vērošanas lapa

Programma: _____

Tēma: _____

Lūdzu, novērtējiet tālākizglītības īstenotāja profesionālo sniegumu četrus punktu sistēmā, kurā 1 ir augstākais novērtējums, bet 4 - zemākais novērtējums.

	1	2	3	4	Komentāri
Mācīšanas stils					
▪ Interaktīvs					
▪ Iedrošinošs					
▪ Entuziastisks					
▪ Sadarbību veicinošs					
▪ Dalībnieku aktivitāti veicinošs					
Programmas īstenošana					
▪ Programmas mērķa īstenošana					
▪ Nodarbības mērķu sasniegšana					
▪ Nodarbības plānojums (svarīgums/aktualitāte, izvēlētie materiāli, loģiskā secība, utt.)					
▪ Nodarbības satura saskaņošana ar dalībnieku vajadzībām					
▪ Materiāla izklāsts (attiecīgi saplānots, izvēlētas atbilstošas metodes skaidra dikcija)					
▪ Mērķtiecīga tehniskā nodrošinājuma izmantošana (tāfele, PC, video, kodoskops, multimediju projektor)					

Vērtētājs:

Datums:

Šo anketu ieteicams izmantot tālākizglītības programmas īstenošanas laikā, lai noteiktu programmas stiprās uz uzlabojamās jomas.

Tālākizglītības programmas izvērtēšanas anketa I

Cienījamais programmas dalībniek!

Aizpildot šo anketu, Jūs palīdzēsiet noteikt programmas stiprās puses un norādīt uz trūkumiem šajā programmā. Iegūtā informācija palīdzēs programmas īstenotājiem pilnveidot programmu un uzlabot tās kvalitāti.

Izvērtējot šo programmu, lietojiet skalu no 1 - 4, kur

- 1 – es pilnīgi piekrītu
- 2 – es piekrītu
- 3 – es nepiekrītu
- 4 – es nekādā ziņā nepiekrītu

	1	2	3	4	Komentāri
1. Manas vajadzības un pieredze tiek ņemtas vērā					
2. Es domāju, ka programmas mērķi tiks sasniegti					
3. Kursos izmantotās metodes un darba formas ir atbilstošas programmas mērķiem					
4. Šī programma nodrošina iespēju gūt jaunas zināšanas, izpratni un prasmes					
5. Man ir iespēja aktīvi piedalīties					
6. Laika plānojums ir racionāls					
7. Tehnisko līdzekļu izmantošana palīdz sasniegt izvirzītos programmas mērķus					
8. Izdales materiāli ir pietiekami un atbilstoši īstenojamās programmas mērķiem					
9. Man ir iespēja dalīties savos atzinumos un pieredzē ar citiem programmas dalībniekiem					
10. Es skaidri redzu, kā/kur es iegūtās zināšanas un prasmes pielietošu savā darbā					

Paldies par sadarbību!

Šī vērošanas lapa paredzēta programmas īstenotāju savstarpējai nodarbību vērošanai, lai izvērtētu viņu profesionālo sniegumu un noteiktu jomas, kuras būtu ieteicams pilnveidot, lai nodrošinātu kursa īstenošanas kvalitāti un veicinātu programmas īstenotāju kā tālākizglītotāju profesionālo izaugsmi.

Tālākizglītības īstenotāja profesionālās darbības vērošanas lapa

Nodarbības vadītājs: _____ Vērotājs : _____

Vieta: _____ Datums: _____

Nodarbības tēma: _____

Dalībnieku skaits: _____

Vērošanas parametri		Vērtējums		
		Ļoti labi	Labi	Nepieciešami uzlabojumi
Prezentācijas prasmes	Balss(dzirdamība, izteiksmīgums, intonācija)			
	Acu kontakts			
	Artistiskums			
	Grupās reakcijas uztvere un ievērošana			
	Valodas plūdums			
Nodarbības norise	Laika sadalījums			
	Līdzsvars starp teoriju un praktiskām aktivitātēm			
	Teorijas un praktisko aktivitāšu atbilstība programmas mērķiem			
	Mācību materiālu atbilstība			
	Metodes un to atbilstība			
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nodarbības struktūra /uzbūve : ▪ mērķi ▪ plāna ievērošana / elastīgums ▪ kopsavilkums 			
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nodarbības vadītāja runas laiks ▪ Nodarbības dalībnieku runas laiks 			
Uzskates un tehnisko līdzekļu izmantošana un atbilstība mērķiem	Tāfeles izmantošana			
	Projektora materiāli (salasāmība)			
	Izdāles materiāli: <ul style="list-style-type: none"> • mūsdienīgums • kvalitāte • datorsalikums • norādīts avots 			
	Plakāti			
	Magnetofons			
	Video			

**Secinājumi par tālākizglītības īstenotāja profesionālās darbības
stiprajām pusēm un nepieciešamo pilnveidi**

Nodarbības vadītāja komentārs:

Novērotāja komentārs:

Datums:

Novērotāja paraksts: Paraksta atšifrējums:

Nodarbības vadītāja paraksts: Paraksta atšifrējums:

Šī anketa paredzēta tālākizglītības īstenotājiem, izmantošanai pēc programmas īstenošanas, lai uzzinātu programmas dalībnieku viedokli par programmas īstenošanas kvalitāti. Iegūto informāciju ieteicams salīdzināt ar informāciju, kas iegūta no Tālākizglītības programmas izvērtēšanas anketas -1(22.lpp.)

Programmas izvērtēšanas anketa II

Cienījamais programmas dalībniek!

Aizpildot šo anketu Jūs palīdzēsiet noteikt Jūsu apmeklētās programmas īstenošanas kvalitāti.

Izvērtējot šo nodarbību lietojiet vērtēšanas skalu no 1-4, kur

- 1 – es pilnīgi piekrītu
- 2 – es piekrītu
- 3 – es nepiekrītu
- 4 – es nekādā ziņā nepiekrītu

	Novērtējums				Komentāri
	1	2	3	4	
1. Manas vajadzības un pieredze tika ņemtas vērā					
2. Es skaidri sapratu kursa mērķus					
3. Kursam izvirzītie mērķi tika sasniegti					
4. Kursā izmantotās darba formas, metodes un paņēmieni nodrošināja mērķu sasniegšanu					
5. Nodarbībās es ieguvu jaunas zināšanas, izpratni, prasmes					
6. Man bija iespēja aktīvi piedalīties					
7. Aktivitātēm atvēlētais laiks bija pietiekams					
8. Tehnisko līdzekļu izmantošana palīdzēja sasniegt kursa mērķus					
9. Izdales materiāli bija pietiekami un atbilstoši īstenotā kursa mērķiem					
10. Es skaidri zinu, kā/kur es pielietošu iegūtās zināšanas un prasmes savā darbā					

Visnozīmīgākie ieguvumi programmā:

Programmā var neiekļaut tēmas:

Šo programmu varētu papildināt ar

Komentāri/Ieteikumi

Paldies par sadarbību!

Šī anketa palīdzēs programmas vadītājam vai tālākizglītotājam izanalizēt programmas pozitīvos aspektus un vājās vietas, kā arī norādīs jomas, kurām turpmākajā programmas īstenošanā būtu nepieciešams pievērst lielāku uzmanību.

Programmas īstenoāja pašizvērtējums anketa*

Kritēriji	Jā	Nē	Komentāri
Dalībnieki			
Vai pedagogi bija motivēti?			
Vai es zināju, kādas ir kursu dalībnieku vajadzības/vēlmes un intereses?			
Programmas īstenošana			
Vai dalībniekiem bija saprotami izvirzītie jautājumi?			
Vai dalībnieki saprata programmas struktūru?			
Vai kursa dalībnieki sagatavotos materiālus un aktivitātes uztvēra kā atbilstošus?			
Vai dalībnieki saprata uzdevumu noteikumus?			
Vai programmas dalībniekiem bija pietiekami daudz laika praktiskajām aktivitātēm un izvērtējumam?			
Vai darba organizācija nodrošināja iespēju sasniegt plānotos rezultātus?			
Vai es pielāgoju programmu grupas vēlmēm?			
Vai dalībniekiem bija iespēja ierosināt aktivitātes/apskatāmos jautājumus?			
Vai tika iesaistīti visi dalībnieki?			

*Skatīt kopā ar programmas izvērtēšanas anketu programmas dalībniekiem 22.lpp.

Šos materiālus var izmantot programmas piedāvātājs, lai kopīgi ar tālākizglītības īstenotāju izvērtētu programmas kvalitāti un sasniegto rezultātu atbilstību izvirzītajam mērķim un plānotajiem rezultātiem, kā arī noskaidrotu aspektus, kurus varētu uzlabot nākamajā programmas īstenošanas reizē. Jautājumus intervētājs var pielāgot, ņemot vērā konkrēto situāciju un piedāvāto programmu.

Tālākizglītības īstenotāja intervijas anketa

Vārds: _____

Īstenotās programmas nosaukums: _____

Organizācija: _____

Intervētājs: _____

Lūdzu izvērtējiet savu profesionālo sniegumu un pamatojiet vērtējumu.

Lūdzu, lietojiet 4 punktu sistēmu, kurā 1- augstākais novērtējums, bet 4 - zemākais novērtējums Jūsu profesionālajam veikumam.

Nr.	Jautājums	1	2	3	4	Komentāri
1.	Vai Jūs esat apmierināts ar paveikto, atbilstoši Jūsu sākotnējam nodomam vadīt kursu?					
2.	Izvērtējiet savu sniegumu atbilstoši izvirzītajiem mērķiem					
3.	Izvērtējiet pedagoģisko saskarsmi ar grupu kursu gaitā					
4.	Izvērtējiet sava sākotnējā priekšstata par mērķa auditoriju atbilstību realitātei					
5.	Vai programma sniedza Jums iespējas pilnībā demonstrēt Jūsu profesionālo spēju augstāko līmeni?					

6. Priekšlikumi Jūsu profesionālā snieguma atbilstošai nodrošināšanai nākotnē.

(Miniet problēmas, kas nākotnē būtu novēršamas, arī attiecībā uz atbilstošu informācijas un saziņas tehnoloģisko nodrošinājumu.)

Programmas ietekme uz izglītības iestādes darba pilnveidi

• Pedagoģa profesionālās meistarības pilnveides portfelis

Moto: turpināt nepārtrauktu profesionālo pilnveidi.

Pedagoģa profesionālās pilnveides portfelis ir pedagoģa profesionālās pilnveides dokumentu apkopojums. Pedagoģs var izvēlēties materiālus, ko iekļaut šajā portfelī. Tur var ievietot:

- dokumentus un pieredzes materiālus no apmeklētajiem kursiem, semināriem, konferencēm,
- hospitēšanas veidlapas;
- izveidotos mācību materiālus;
- citu profesionālās meistarības pilnveides procesa dalībnieku izvērtējumu;
- novērtējumu un atgriezenisko saiti, ko sniedz kolēģi, skolēni, darba devējs;
- pašizvērtējumu;
- testēšanas rezultātus u.tml.

• Pedagoģu profesionālās pilnveides programmas izvērtēšana

Ir vairāki paņēmiņi, kā izvērtēt programmas un to īstenošanu:

- anketa (ar atvērtā, pus-slēgtā un slēgtā tipa jautājumiem),
- intervijas pieraksts (strukturētas, pus-strukturētas un nestrukturētas),
- grupas diskusijas protokols,
- dienasgrāmata,
- hospitēšanas veidlapa (kolēģa, skolēna un tālākizglītotāja nodarbības vērošana),
- testēšanas rezultāti.

Šos materiālus izmanto kā pierādījumus savā profesionālās meistarības pilnveidē. Katrs no šiem instrumentiem var piedāvāt atšķirīgus jautājumus, ar kuru palīdzību izvērtēt atsevišķus programmas un tās īstenošanas aspektus.

Ir divu veidu programmas izvērtēšana:

- programmas īstenošanas beigās tā tiek veikta, lai savāktu datus un izvērtētu programmas īstenošanas ietekmi
- 1 vai vairākus mēnešus pēc programmas īstenošanas tā tiek veikta, lai noteiktu programmas ietekmi uz mācību procesu, kā arī, lai izvērtētu mācību procesa uzlabojumus.

Programmas dalībnieka pašizvērtējuma anketa programmas īstenošanas beigās

Cienījamais kursu dalībniek!

Izvērtējiet sevi kā programmas dalībnieku , kur:

- 1- es pilnībā piekrītu,
- 2- es daļēji piekrītu,
- 3- es nepiekrītu,
- 4- es kategoriski nepiekrītu.

		1	2	3	4
1.	Nodarbībās ieguvu jaunas, vajadzīgas zināšanas				
2.	Es labi izpratu programmas saturu				
3.	Es uzskatu sevi par labu programmas dalībnieku				
4.	Kopumā es esmu apmierināts/-a ar savu sniegumu				
5.	Es nodarbībās vienmēr sapratu pasniedzēju				
6.	Es vienmēr piedalījos visās aktivitātēs				
7.	Es izstudēju visu norādīto literatūru				
8.	Es darīju visu, lai saprastu un izpildītu programmas prasības				

Pateicamies par sadarbību!

Izmantots 'Course Evaluation Questionnaire' at Aristotle University of Thessaloniki, School of English Language and Literature 2004

Piedāvājam vairākus veidus tālākizglītības programmas ietekmes pašizvērtēšanai vairākus mēnešus pēc tās īstenošanas

1. Pedagoģa pašizvērtējuma anketa vienu vai vairākus mēnešus pēc programmas īstenošanas

Lūdzu, izvērtējiet sevi kā programmas dalībnieku pēc sekojošas skalas:

- 1- es pilnībā piekrītu,
- 2- es daļēji piekrītu,
- 3- es nepiekrītu,
- 4- es nekādā ziņā nepiekrītu.

		1	2	3	4
1.	Man ir daudz iespēju izvēlēties mācību metodi, kad es mācu.				
2.	Es mainu savu mācīšanas stilu atbilstoši jaunām atziņām.				
3.	Es stingri sekoju līdz mācību aktivitāšu ilgumam un tempam, kā arī dažādu aktivitāšu secībai un integrācijai.				
4.	Es sadarbojos ar citiem skolotājiem, lai plānotu mācību procesu un vērtēšanu savā skolā.				
5.	Mana profesionālā pilnveide ļauj man būtiski papildināt savas skolas mācību procesu.				
6.	Es cenšos daudz ieguldīt savos skolēnos un skolā, jo zinu, ka mans darbs tiks novērtēts.				

Varat pārdomāt apmeklētās tālākizglītības programmas ietekmi, attiecinot uz

- savām personīgajām vajadzībām un interesēm
- jūsu skolēnu vajadzībām un vēlmēm.

3. Piedāvājam sekojošus jautājumus profesionālās pilnveides programmas izvērtēšanai, kurus Jūs varat papildināt pēc vajadzības:

1. Kāds bija programmas nosaukums?
2. Kuras no programmā izmantotajām īstenošanas formām jums bija visnoderīgākās?
3. Kāds ir Jūsu ieguvums?
4. Ko jūsu skolēni un kolēģi ir guvuši no jūsu profesionālās pilnveides?
5. Kāds ir jūsu viedoklis par profesionālās pilnveides iespējām jūsu skolā?

6. Kā jūs vērtējat saikni starp profesionālās pilnveides iespējām jūsu skolā un rūpēm par skolēnu?

3. Paraugs dienasgrāmatas ierakstam

Uzrakstiet sev vēstuli par to, kā ir mainījies Jūsu mācīšanas stils, un ko Jūs plānojat darīt atšķirīgi pēc programmas īstenošanas. Iedomājieties, kā Jūs gribētu, lai Jūsu skolēni uz to reaģētu. Pēc tam aizlīmējiet šo vēstuli un atzīmējiet savā kalendārā, lai pēc 3-4 mēnešiem, kad jūs varbūt domāsit jau atšķirīgi, varētu to izlasīt .

4. Paraugs problēmu un situāciju novērošanai, lai noorganizētu diskusiju

Jūs varat veidot tabulu un piedāvāt to pārējiem skolotājiem apspriešanai.

Piemēri, ko esmu novērojis ... klasē

Skolēnu motivācija	
Izaicinājumi klasē	
Situācijas kontrole klasē	
Savstarpējā sadarbība	
...	
...	
...	

Ieteikumi darba devējam

Darba devējs, kura pedagogs ir atgriezies no kursiem, var izvērtēt īstenotās programmas efektivitāti un ietekmi uz mācību procesu dažādos līmeņos, t.i., to ietekmi uz

- skolēniem,
- pedagogiem
- skolu kopumā.

Līdz ar to šo ietekmi var izvērtēt kā tiešas pārmaiņas, kas skar pedagoga viedokli un attieksmi, profesionālo darbību un personības izaugsmi. Bez tam, pārmaiņām vajadzētu skart mācību vidi un mācību procesu kopumā. Galu galā, jūtamām pārmaiņām vajadzētu skart skolēnu motivāciju, zināšanas, prasmes un uzvedību.

Programmas ietekmes rādītāji

Pirms profesionālās pilnveides programmas izvēles darba devējam vajadzētu izvērtēt, vai piedāvātā programma apmierina gan institucionālās, gan indivīda vajadzības. Šeit varētu palīdzēt sekojoši jautājumi:

- Vai programma apmierina institucionālās (skolas) vajadzības?
- Vai programma apmierina indivīda (pedagoga) vajadzības?
- Vai programmas mērķi atspoguļo, kādas pārmaiņas ir notikušas izglītības procesā, kuras arī mēs vēlētos savā skolā?

Šo pārmaiņu ietekmi varētu vēlāk izmērīt kā pārmaiņas

- motivācijā un apmierinātībā,
- zināšanās un prasmēs,
- uzvedībā un attieksmē,
- mācību priekšmeta saturā, prasmēs un mācību un darba vidē.

Pēc kursu apmeklēšanas varētu būt sekojoši jautājumi:

- Vai programma atbilda skolas un pedagoga vajadzībām?

- Vai mācību metodes atbilda programmas mērķiem? (Vai tika dažādotas mācību metodes? Vai tika piedāvātas aktivitātes dažādiem mācīšanās stiliem?)
- Vai programmas piedāvātājs ņēma vērā konkrētā pedagoga pieredzi un konkrētās vajadzības? Vai tika lietoti atbilstoši mācību materiāli?
- Vai programmas saturs atbilda mērķauditorijai un mērķiem? (Vai pedagogam ir izpratne par terminoloģiju un programmā aplūkotajiem jautājumiem?)
- Vai pedagogam ir ierosinājumi sava un skolas mācību darba pilnveidošanai?

Darba devējam ir svarīgi apzināties, vai programmas ietekme būtu vēlama un vajadzīga visas skolas mērogā. Tādā gadījumā būtu nepieciešams izvērtēt, vai viens pedagogs spēs veikt šīs pārmaiņas vai arī uz vēlamo profesionālās pilnveides programmu būtu nosūtāmi vairāki pedagogi, lai ietekmētu mācību procesu skolā. Tādēļ darba devējam būtu nepieciešams apzināt programmas ietekmi uz pedagoga profesionālās meistarības pilnveidi. Tomēr, lai panāktu institucionālas izmaiņas, būtu jāatbild uz sekojošiem jautājumiem.

- Vai ir sasniegts kritiskais to pedagogu daudzums, kuri spētu ietekmēt to pārmaiņu procesu, kas radīsies programmas rezultātā, arī institucionālā līmenī.?
- Vai ir sagaidāma kāda pretestība šīm pārmaiņām pašā skolā?
- Kā veicināt pārmaiņas visā skolas darbā?

Izmantotā literatūra

Pedagoģijas terminu skaidrojošā vārdnīca.-Rīga, 2000

Šmite A. Izglītības iestādes vadība III daļa.-Rīga, 2004

Tālākizglītības kvalitātes vērtēšanas rokasgrāmata,-Rīga, 2001

Effective Staff Development.- Apeldoorn, 2000

www.izm.gov.lv

